

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA : SREDNJI I RANI NOVI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 26. travnja 2016.

9:00 – 10:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Poštujte pravopisna pravila i pišite pisanim slovima!
5. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
6. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
7. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
8. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan.

Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora

1. Tko je autor spisa *Dictatus papae*?

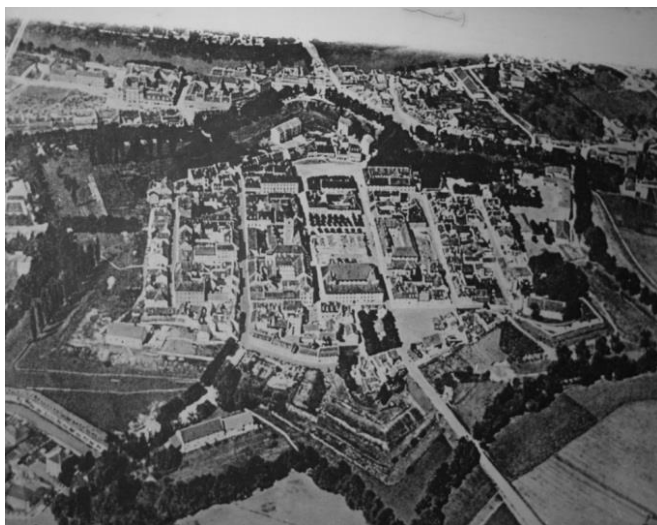
- a. Ivan VIII.
- b. Ivan X.
- c. Anastazije II.
- d. Grgur VII.

1	
---	--

2. Koje je godine započela gradnja grada prikazanog na slici?

- a. 1577.
- b. 1578.
- c. 1579.
- d. 1580.

1	
---	--

3. Kako se zove dokument koji je 1651. izdao Oliver Cromwell?

- a. Navigacijski akt / Zakon o plovidbi
- b. Zemaljski zakon o agrarnoj reformi
- c. Velika povelja sloboda / Magna charta libertatum
- d. Deklaracija o pravima naroda

1	
---	--

4. Gdje je bilo sjedište uskoka do 1537. godine?

- a. Senj
- b. Otočac
- c. Žumberak
- d. Klis

1	
---	--

5. Koje je godine grad prikazan na slici doživio veliki potres nakon koje se je vrlo teško oporavio?

1	
---	--

- a. 1665.
- b. 1666.
- c. 1667.
- d. 1668.

6. Koji je habsburški vladar obznanio Vlaške statute (*Statuta Valachorum*)?

1	
---	--

- a. Ferdinand II.
- b. Rudolf II.
- c. Maksimilijan II.
- d. Josip II.

7. Kako se nazivao antički rimski grad na mjestu današnjih Vinkovaca?

1	
---	--

- a. Mursa
- b. Cibale
- c. Sisciae
- d. Singidunum

8. U kojem gradu je stolovao generalni providur mletačke Dalmacije?

1	
---	--

- a. Trogiru
- b. Kotoru
- c. Zadaru
- d. Draču

9. Kako se zvalo srednjovjekovno naselje prethodnik današnjih Vinkovaca?

- a. Sveti Vinko / Vinkovci
- b. Sveti Ilija / Ilinci
- c. Sveti Martin / Martinci
- d. Sveti Roko / Rokanovci

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje . Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda na lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Pridružite autorima njihova djela.

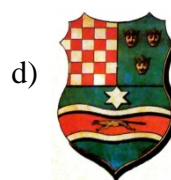
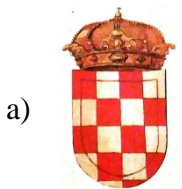
___ Bartol Kašić
___ Ivan Belostenec
___ Juraj Habdelić

- a) „Blago ilirskog jezika“
- b) „Institutiones linguae illyricae libri duo“
- c) „Prvi otca našega Adama greh“
- d) „Gazophylacium“
- e) „Decretum“
- f) „Crkvena država“

g)

11. Pridružite grbovima njihove nazive.

___ grb Dubrovnika
___ grb Slavonije
___ grb Istre

3	
---	--

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima

12. Koji je istraživač utemeljitelj prve pomorske škole na svijetu 1415. u Sagresu?

1	
---	--

13. Kako se nazivao narod koji je oko 1300. zavladao meksičkom visoravni?

1	
---	--

14. Kako se naziva unija u koju su 1397. činile Norveška, Švedska i Danska?

1	
---	--

15. Kako se naziva savez koji su 1579. proglasile nizozemske protestantske provincije?

1	
---	--

16. Koji je velikaš preuzeo vodstvo tzv. protudvorskog pokreta nakon „krvavog sabora“ u Križevcima?

1	
---	--

17. Koji je crkveni red navodno imao samostan na području srednjovjekovnih Vinkovaca?

1	
---	--

18. Kako se naziva najvažnije djelo znanstvenika na slici?

1	
---	--

19. Koji je narod pokrenuo srednjovjekovno i kasnije naseljavanje područja Vinkovaca?

1	
---	--

20. Iz kojeg stoljeća datiraju najstariji porezni popisi s vinkovačkog područja?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte nastanak sljedećih djela.

_____ Hrvojev misal

_____ Novakov misal

2	
---	--

_____ Misal po zakonu rimskoga dvora

_____ Misal Jurja Topuskog

22. Kronološki poredaj sljedeće pobune.

_____ pobuna ciompa (čompa) u Firenci

_____ pobuna Matija Ivanića na Hvaru

2	
---	--

_____ Sicilijanska večernica

_____ pobuna Matije Ambroza Gupca

23. Kronološki poredaj sljedeće događaje iz povijesti srednjovjekovne Bosne.

_____ osnivanje grada Herceg Novog

_____ sabor na Bilinu polju

2	
---	--

_____ povelja Kulina bana dubrovačkim trgovcima

_____ bitka kod Makljenovca (blizu Doboja)

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokružite niz koji određuje točan kronološki niz djelovanja navedenih pisaca:

- a. Ivan Gundulić → Marin Držić → Pavao Ritter Vitezović → Marko Marulić
- b. Marko Marulić → Marin Držić → Ivan Gundulić → Pavao Ritter Vitezović
- c. Marin Držić → Pavao Ritter Vitezović → Ivan Gundulić → Marko Marulić
- d. Pavao Ritter Vitezović → Ivan Gundulić → Marko Marulić → Marin Držić

1	
---	--

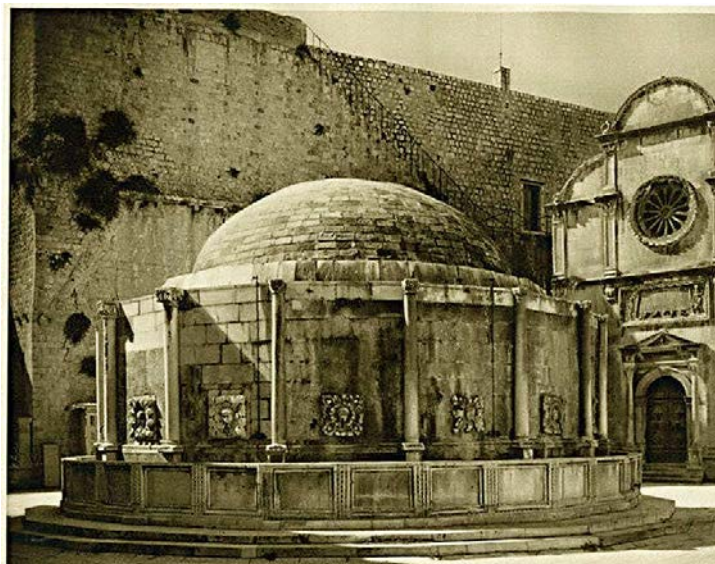
25. Zaokružite niz koji određuje točan kronološki niz djelovanja navedenih humanista:

- a. Erazmo Roterdamski → Dante Alighieri → Giordano Bruno → Giovanni Boccaccio
- b. Dante Alighieri → Giordano Bruno → Giovanni Boccaccio → Erazmo Roterdamski
- c. Giovanni Boccaccio → Giordano Bruno → Erazmo Roterdamski → Dante Alighieri
- d. Dante Alighieri → Giovanni Boccaccio → Erazmo Roterdamski → Giordano Bruno

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pomoću prikazanog izvora odgovori na pitanja.

a) U kojem gradu se nalazi spomenik na slici?

1	
---	--

b) Koji je graditelj izradio spomenik na slici?

1	
---	--

c) Koja je bila namjena spomenika na slici?

1	
---	--

27. Pomoću sljedećeg povijesnog izvora odgovorite na pitanja.

U vrijeme kralja Ladislava, preslavnoga Ugarskoga kralja, godine 16. njegova kraljevanja. U vrijeme pak velikih muževa Fridrika, Ivana, Leonarda, Dujma, Bartula i Vida, knezova krčkih, (...) i modruških. Budući da ljudi često uviđaju da treba čuvati svoje stare i uobičajene zakone, zato svaki pojedini i svi ljudi (...) želeći one stare zakone potpuno obdržavati, (...) skupiše se svi zajedno, kako crkveni tako obični ljudi. Na svršetku redovito održane skupštine u (...) u prisutnosti toga istoga kneza Leonarda gore spomenutoga biše izabrani iz svakoga grada (...), ali ne općenito svi stariji, nego oni za koje su znali da se bolje sjećaju zakona svojih otaca i onog što su čuli od svojih djedova. Njima narediše da zapišu sve dobre stare običajne zakone (...) kojih bi se mogli sjetiti od svojih otaca ili djedova gore rečenih (...)

a) Koje godine je nastao prikazani povijesni izvor?

1	
---	--

b) Kako nazivamo prikazani povijesni izvor?

1	
---	--

c) U kojem je gradu je potpisan prikazani povijesni izvor?

1	
---	--

28. Pomoću sljedećeg povijesnog izvora odgovorite na pitanja.

... Moje drago serce. Nimaj se žalostiti sverhu ovoga moga pisma, niti burkati. Polag Božjega dokončanja sutra o desete ore budu mene glavu sekli, i tulikajše naukupe tvojemu bratcu. Danas smo jedan od drugoga serčeno prošćenje uzeli. Zato jemljem ja sada po ovom listu i od tebe jedan vekovečni valet, Tebe proseči, ako sam te u čem zbantual, aliti se u čemu zameril (koje ja dobro znam) i oprosti mi. Budi Bog hvaljen, ja sam k smerti dobro pripravan, niti se plašim. Ja se ufam u Boga vsemogućega, koji me je na ovom svitu ponizil, da se tulikajše mene hoće smilovati, i ja ga budem molil i prosil (komu sutra dojt u ufam se), da se mi naukupe pred njegovim svetim thronušem u diki vekovečne sastanemo. Veče ništar ne znam ti pisati, niti za sina, niti za druga dokončanja našega siromaštva, ja sam vse na volju Božju ostavil. Ti se ništar ne žalosti, ar je to tak moralo biti. ...

a) Tko je autor priloženog pisma?

1	
---	--

b) U kojem gradu je ovo pismo napisano?

1	
---	--

c) Koje godine je ovo pismo napisano?

1	
---	--

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite.

a) Koja je državna tvorba označena tamnijom bojom na karti?

1	
---	--

b) Koji je narod osnovao državnu tvorbu na priloženoj karti?

1	
---	--

c) Koje je značenje imena naroda osnivača te države?

1	
---	--

30. Odgovorite na sljedeća pitanja:

a) Koji križarski pohod je prikazan na karti?

1	
---	--

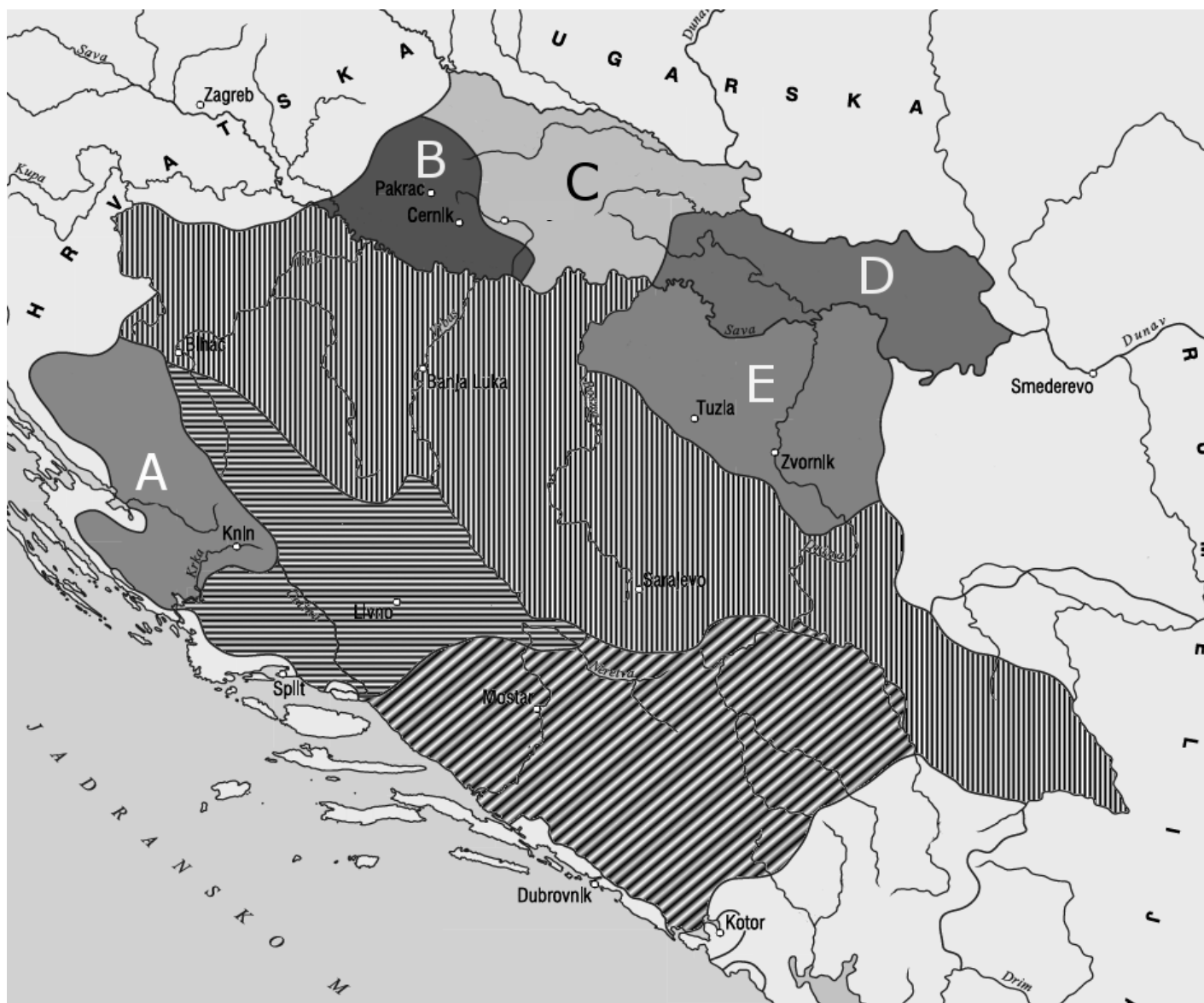
b) Koje godine je osvojen krajnji cilj ovog križarskog pohoda?

1	
---	--

c) Navedite ime jednog od vođa ovog križarskog pohoda?

1	
---	--

31. Odgovorite na sljedeća pitanja:

a) Koji je grad bio sjedište teritorijalno-upravne cjeline označene slovom C na zemljovidu?

1	
---	--

b) Kojim je slovom na karti označena cjelina koja u 16. st. nije ulazila u Bosanski elajet?

1	
---	--

c) Kako se nazivala teritorijalna cjelina osjenčana na karti vodoravnim linijama?

1	
---	--
